

«Ազատություն և պատասխանատվություն»

Դասի պլան 7-րդ դասարանի համար:

Դասի նպատակներ

- Հասկացնել աշակերտներին ազատության և պատասխանատվության փոխկապվածությունը:
- Ձարգացնել պատասխանատվության զգացողությունը՝ կապված իրենց ընտրությունների և գործողությունների հետ:
- Քննարկել, թե ինչպես է ազատությունն առնչվում պատասխանատվությանը՝ թե՛ դպրոցում, թե՛ առօրյա կյանքում:

Դասի կառուցվածքը (45 րոպե)

1. Նախաբան (5 րոպե)

- **Ուսուցչի բացատրությունը.** Ազատությունը մարդու կարևորագույն իրավունքներից է, բայց այն անբաժան է պատասխանատվությունից: Որքան ավելի շատ ազատություն ունես, այնքան ավելի մեծ է պատասխանատվությունդ:
- **Հարցեր աշակերտներին:**
 - «Ի՞նչ եք դուք հասկանում ազատության տակ»:
 - «Ինչպիսի՞ն է պատասխանատվությունը ձեր կյանքում»:

2. Ազատության և պատասխանատվության սահմանումը (10 րոպե)

- **Ազատություն.** Ուսուցիչը բացատրում է, որ ազատությունը մարդու իրավունք է՝ ընտրելու, որոշումներ կայացնելու, արտահայտվելու և գործելու առանց խոչընդոտների, բայց այն չի նշանակում անել ամեն ինչ՝ առանց հաշվի առնելու ուրիշներին:
- **Պատասխանատվություն.** Պատասխանատվությունը այն է, երբ մարդը գիտակցում է իր գործողությունների հետևանքները և պատրաստ է ընդունել դրանց համար պատասխանատվություն:
- **Օրինակներ.** Ուսուցիչը բերում է օրինակներ, թե ինչպես է ազատությունը փոխկապված պատասխանատվության հետ:
 - Ազատ ես ընտրել, թե երբ ես անում տնային աշխատանք, բայց պատասխանատվությունդ է այն ժամանակին հանձնել:
 - Ազատ ես ընկերներին աջակցելու որոշում կայացնել, բայց պատասխանատվությունդ է չվնասել նրանց:

3. Խմբային քննարկում (10 րոպե)

- **Հարցեր քննարկման համար:**
 - «Ինչպիսի՞ օրինակներ գիտեք, երբ մարդկանց ազատությունը հանգեցնում է պատասխանատվության կամ դրա բացակայության»:

- «Կարող եք նշել իրավիճակներ, երբ ձեզ մեծ պատասխանատվություն է բաժին ընկել, և դուք ստիպված եք եղել մտածել ձեր ընտրության մասին»:
- **Խմբային քննարկում.** Աշակերտները քննարկում են, թե ինչպես է նրանց ազատությունը դպրոցում և տանը կապված իրենց պատասխանատվության հետ:

4. Խաղ-վարժություն. «Ազատության և պատասխանատվության ընտրություն» (15 րոպե)

- **Նպատակ.** Աշակերտներին ցույց տալ, որ ազատությունն ունի իր սահմանները և պատասխանատվությունն է այն, ինչը թույլ է տալիս առողջ ու կարգավորված հարաբերություններ կառուցել:
- **Գործողություն:**
 - Աշակերտներին առաջարկվում է ստեղծել իրավիճակներ, երբ պետք է ընտրություն կատարեն, բայց դրան հաջորդում է պատասխանատվության գիտակցումը:
 - **Իրավիճակների օրինակներ.**
 1. Դու ունես ազատությունը ընտրել, թե ինչ ես անում արձակուրդի ժամանակ՝ հանգստանալ, ընթերցել կամ զբաղվել որևէ հոբբիով, բայց քո պատասխանատվությունն է նաև կատարել տնային առաջադրանքները:
 2. Քո ընկերը սխալ է վարվել, և դու պետք է որոշում կայացնես՝ պաշտպանել նրան կամ հորդորել ներողություն խնդրել:
 3. Դու ընտրել ես մի թիմում աշխատել, բայց պատասխանատվությունդ է աջակցել թիմի աշխատանքին և չխանգարել:
- Յուրաքանչյուր խումբ ներկայացնում է իրենց լուծումները, և քննարկվում է, թե ինչպիսի պատասխանատվություն են ունեցել ընտրությունները:

5. Քննարկում և ամփոփում (5 րոպե)

- Ուսուցիչը ամփոփում է, որ ազատությունը կախված է պատասխանատվությունից և ոչ միայն մեր ընտրությունները, այլև դրանց հետևանքները ձևավորում են մեր ազատությունների շրջանակը:
- Աշակերտներին խրախուսում են քննարկել, թե ինչպես կարող են ավելի պատասխանատու լինել իրենց կյանքում՝ թե՛ դպրոցում, թե՛ տանը:

6. Տնային առաջադրանք (5 րոպե)

- **Տնային առաջադրանք.** Աշակերտները պետք է գրեն շարադրություն՝ «Ինչպե՞ս եմ ես օգտագործում իմ ազատությունը և ինչպե՞ս եմ պատասխանատվություն կրում դրա համար», նշելով կոնկրետ օրինակներ իրենց առօրյա կյանքից, թե ինչպես են կատարում ընտրություններ և գիտակցում դրանց պատասխանատվությունը:

Այս դասի միջոցով աշակերտները կսովորեն, որ ազատությունը չի նշանակում անել ամեն ինչ, այլ ներառում է մտածված և պատասխանատու գործողություններ, որոնք

Նպաստում են ինչպես իրենց, այնպես էլ հասարակության ընդհանուր բարեկեցությանը: